

David Willemsen
Advies

Duurzaam verbinden

Arnhem, 25 november 2022

1. Inleiding

De Europese Unie heeft in het programma European City Facility (EUCF) financiële middelen vrijgemaakt om verschillende investeringsconcepten voor het verduurzamen van onze woonomgeving te onderzoeken en uit te werken. Negen gemeenten in de provincies Gelderland en Utrecht (Berkelland, Bronckhorst, Bunnik, De Bilt, Epe, Houten, Maarn, Voorst en Wageningen) hebben gebruik gemaakt van de Europese ondersteuning en zijn gezamenlijk gestart met een onderzoek naar de manier waarop we invulling zouden kunnen geven aan de renovatieopgave die voor particuliere woningeigenaren nodig is om hun woningen zonder aardgas te kunnen verwarmen en welke voorwaarden hieraan gesteld worden.

Onderstaande bewonersonderzoek is uitgevoerd door David Willemsen Advies in opdracht van Klimaatverbond Nederland en de gemeente Houten.. Het onderzoek is uitgevoerd in de periode juli-oktober 2022 en geeft inzicht in de vraag onder welke voorwaarden bewoners bereid zijn hun woningen te verduurzamen en welke hulp zij daarbij nodig denken te hebben.

2. Bewonersonderzoek

Bij de tien bewoners die uitgekozen zijn op basis een brede vertegenwoordiging te representeren heeft David Willemsen Advies een diepte-interview ter plaatse gehouden. De vragenlijst is erop gericht om woningeigenaren aan te laten geven wat zij al gedaan hebben aan hun woning en hoe zij denken van het aardgas af te kunnen gaan. Welke hulp denken zij daarbij nodig te hebben en van wie moet die hulp komen. Wanneer is er genoeg vertrouwen in een aanpak voor hun huis, zodat ze daadwerkelijk de stap naar aardgasvrij gaan maken?

3. Uitkomsten 10 diepte-interviews in de Hoeven, gemeente Houten.

Beleving van bewoners

Comfortniveau woning:	8,5
Beoordeling leefomgeving:	8,2
Sociale cohesie:	7,7
Isolatie niveau woning:	7,2

Kennisniveau

Kent u plannen van de gemeente? Nee: 50% Ja, 50%

Weet u wat u moet doen om van het aardgas af te kunnen? Allen hebben een goed idee, waarvan 2 enigszins. Een warmtepomp en goede isolatie worden het meest genoemd.

Verduurzamingsopgave

Veel mensen hebben al iets aan hun huis gedaan. Met name spouwmuurisolatie en vervanging glas. Enkele mensen hebben de moeilijkere opgaven nog niet gedaan, zoals dak en vloer.

Voorwaarde keuze maatregelen:

1. Financiering
2. Bijdrage aan klimaatdoelstellingen*
3. Ontzorging
4. Effect op de energierekening

*) het is in Houten opvallend dat Bijdrage aan milieudoelstellingen op 2 staat. Dat is in de meeste gemeenten die meedoen met het EUCF niet het geval.

Ontzorging

Rol voor gemeente: ja (100%)

Welke rol:

1. Advisering
2. Informatie verstrekken
3. Subsidies en financiering
4. Faciliteren bewonersinitiatieven

Rol voor bewonersinitiatieven:

Ja 90%, ervaring en kennis delen, gezamenlijke inkoop en over de streep helpen.

Rol rijksoverheid: ja (100%)

Welke rol:

1. Subsidies
2. Financiering

Behoefte maatwerkadvies: ja (90%)

Vertrouwen in adviseurs is groot, op voorwaarde dat adviseurs onafhankelijk zijn.

De meeste mensen (90%) willen graag volledig ontzorgd worden bij de uitvoering van de te nemen maatregelen.

Bereid te investeren als: maandlasten naar beneden en comfort omhoog.

Bent u bereid met uw burensamen te werken en een rol te pakken? Ja, 100%**

Bent u voorstander van een collectieve aanpak op straat/ buurt/dorp niveau? Ja, 100%**

***) Deze score is in geen van de andere EUCF-gemeenten behaald.

4. Advies

De gemeente zou er goed aan doen maatwerkadviezen aan te bieden aan de woningeigenaren die meedoen aan dit project en hier behoefte aan hebben. Dit onafhankelijke maatwerkadvies zou moeten voorzien in de doorrekening van de woningen (inclusief warmteverliesberekening) onder welke voorwaarden deze van het aardgas af te halen zijn. Alle deelnemers zijn bereid te investeren (indien enigszins redelijk) en om hun woning als voorbeeld te laten zijn voor anderen. Daarbij geldt: zien is geloven. Bij het vervolg, de te nemen maatregelen, willen de meesten graag zien dat bedrijven geselecteerd worden (door gemeente en/of buurtinitiatief) die betrouwbaar zijn.

Goede inspirerende voorbeelden zijn nodig om de meerderheid over de streep te halen.

Wat opvalt in Houten/De Hoeven is dat er breed gebruik gemaakt wordt van lokale initiatieven die ondersteunen bij verduurzaming. Iedereen ziet een belangrijke rol voor de gemeente en het ligt voor de hand dat zij samenwerkt met de bestaande initiatieven. De bereidheid van mensen om mee te doen op buurtniveau is bijzonder groot, namelijk 100%.

5. Quotes

* ESCO/MEDO: maak het niet te breed/groot + zorg dat er wat te kiezen blijft

* Geef Proof of Concept --> voorbeeldwoningen en dan opschalen naar meer

* Kom, met cijfers over investeringen en opbrengsten

* Er wordt erg gepushed om van het gas af te gaan maar is isoleren en besparen niet belangrijker? Kijk naar CO2 en niet blindstaren op aardgasvrij.

* Geloof in wijkaanpak dus belangrijke rol voor De Hoeven Energie.

* In de zomer erg warm.

* Nieuwe appartementencomplex wordt gebouwd aan de Dijkhoeve, is hier een koppelkans?

* De gemeente moet ondersteuning bieden naar beste alternatief.

* Buurtwarmtepomp mogelijk? Wellicht icm grasveld + waterpartij voor de deur?

- * Deel van de lol is iets samen met je burens te doen. Zo hebben we samen zonnepanelen gelegd op onze schuurtjes.
- * Ieder huis is zijn eigen koninkrijk.
- * Zelf plannen gemaakt maar wilde het toen toch uitbesteden. Thuisbaas gebeld en ingeschakeld"
- * Je gaat het niet terugverdienen als je 1000m³ gas per jaar verbruikt, zei thuisbaas. Nu betaal ik 200e af aan de lening en ben Nul op de Meter.
- * We hebben alles tegelijk uitgevoerd en daarom 6 weken in een caravan gestaan.
- * Veel zaken die we gedaan hebben moesten toch al gebeuren. Glas vervangen en oude lelijke houten vloer eruit.
- * Energierijk Houten heeft groter bereik dan de Hoeven energie. Daarom meer draagvlak onder bevolking.
- * De gemeente moet lokale clubs subsidiëren.
- * Ik wil een slagvaardige gemeente--> niet te lang praten maar vooral doen.
- * Gemeente: kom met een totaalpakket.
- * Ziet veel fout gaan bij renovaties/maatregelen: 1) geen goede ventilatie 2) slecht na-geïsoleerd 3) vochtproblemen leiden tot gezondheidsproblemen.
- * Voor warmtepomp moet je vloerverwarming hebben
- * Wil onafhankelijk toetsingsbureau voor ondernemers
- * Heeft veel kennis, is kritisch maar wil zich wel inzetten op buurtniveau
- * Gemeente zou onafhankelijke energieadviseurs in dienst moeten nemen
- * Garanties op te nemen maatregelen
- * Moeilijk om alle elementen op elkaar af te stemmen in de bestaande bouw
- * Elke bouw heeft zijn eigen aanpak nodig
- * Wacht en/of zoekt naar 'ei van Columbus'